

TARTU MAJANDUS-
REGISTRIKAMERAS
SISSEKIRJUTUD

29-06-2008

OÜ VIRAITO

10059 32 lk
Tee

2008 MAJANDUSAASTA ARUANNE

Aruandeaasta algus: 01.01.2008
Aruandeaasta lõpp: 31.12.2008

Ärinimi: OSAÜHING VIRAITO
Registrikood: 10597499

Aadress: Kalme küla Adavere Põltsamaa vald 48031 Jõgeva

Telefon: +372 5049920
+372 7762973

Faks: +372 7762970

E-post: viraito@viraito.ee

Kodulehekülg : www.viraito.ee

SISUKORD

Tegevusaruanne

lk. 3-4

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

lk. 5

Bilanss

lk. 6

Kasumiaruanne

lk. 7

Rahavoogude aruanne

lk. 8

Omakapitali muutuste aruanne

lk. 9

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**lk. 10-27**

1. Aastaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid	lk. 10-12
2. Nõuded ja ettemaksed	lk. 13
3. Varud	lk. 13
4. Bioloogilised varad (käibevaradena)	lk. 13
5. Müügiotel põhivara	lk. 14
6. Pikaajalised finantsinvesteeringud	lk. 14
7. Kinnisvarainvesteeringud	lk. 14-15
8. Materiaalne põhivara	lk. 16-19
9. Bioloogilised varad (põhivarana)	lk. 19
10. Laenukohustused	lk. 20
11. Võlad	lk. 20
12. Maksud	lk. 20
13. Muud võlad	lk. 20
14. Sihtfinantseerimine	lk. 21
15. Pikaajalised laenukohustused	lk. 21-23
16. Rendid	lk. 23
17. Laenude tagatised ja panditud varad	lk. 24
18. Omakapital	lk. 24
19. Müügitulu	lk. 25
20. Muud äritulud/kulud	lk. 25
21. Kasum/kahjum bioloogilistelt varadelt	lk. 25
22. Muud olulised kasumiaruande kirjed	lk. 26
23. Finantskulud	lk. 26
24. Tehingud seotud osapooltega	lk. 27

Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele

lk. 28

Aastaruandele lisatud dokumendid:

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

Sõltumatu audiitori aruanne

Osaühingu osanike nimekiri

Müügitulu vastavalt EMTAK 2008 koodidele

TEGEVUSARUANNE

OÜ Viraito asutati 1999. aastal ja kuulub eraisikutele.

OÜ Viraito omanikud aastaaruande kinnitamise seisuga on :

Toivo Kens	34803042747	99,12%
Virve Kens	45001292730	0,44%
Rainer Kens	37510062780	0,44%

Tegevus, asjaolud ning olulised sündmused, millel on määrav tähtsus ettevõtte finantsseisundi ja majandustegevuse hindamisel:

- Möödunud majandusaasta oli tegus otsimiste ja uuenduste aasta
- Ettevõtte proovis kätt energiasööda (mais) ning omakasvatatud proteiinirikka sööda (kaera-herne segu) kasvatamisel. Tulemus polnud see, mida oodati aga arvestades päikesevaest ja rohke vihmaga kasvuperioodi, võib üldiselt rahule jääda
- Omandatud kogemused läga laotamisel ning täiendsöötade kasvatamisel lubavad lootusrikkalt alustatud tegevusega jätkata

Arengusuunad:

- Olla raskes majanduslikus olukorras jätkuvalt hea tööandja oma töötajatele

Investeeringud:

- 2008 aastal investeeriti põhivaradesse 3 534 644 krooni sh. kapitalirendiga omandatud masinad 2 315 000 krooni. (vt. ka Lisa 8)
- Lõpetada kindlasti 2009 aastal Viljandi mnt. 5 elamu rekonstrueerimine korterelamuks
- Järgmiseks majandusaastaks olulisi investeeringuid materiaalsesse põhivarasse ei planeerita kuna tehtud investeeringud on olnud läbimõeldud ja sihtotstarbelised, on võimalik kõike uut (söödatootmine ja uued kultuurid) koheselt rakendada. Ka puudub tänases raskes majandusolukorras, kus piimahind on väga madal, võimalus vahendite leidmiseks investeeringute jaoks. Prioriteetseks on olemasolevate kohustuste teenindamine.

Töötajad:

- Osaühingul on palgatöölisi aruandeperioodi lõpuseisuga 18 (sh. ka juhatuse esimees), nendest 10 naisterahvast ja 8 meesterahvast. Töötajate vanus on alates 23 eluaastast kuni 70 eluaastani.

	2008	2007
Palgakulu	2 452 659	1 984 255
Puhkusetasud	185 928	154 835
Sots. maks	870 733	705 900
Töötuskindlustus	7 919	6 417

- Osaühingu juhatus on 3-e liikmeline.

Juhatus liikmed Virve Kens ja Rainer Kens töötavad töölepingute alusel ja juhatuse liikme tasu ei ole saanud. Juhatus liikme tasu makstakse ühele juhatuse liikmele.

Juhatus liikme tasu:

Tasu	95 214	86 290
Sots. maks	31 421	28 476

Juhatus liige.....

• Mõned majanduslikud näitajad:

	2008 a.	2007 a.
Piima väljalüps lehma kohta	7 794 kg	7 258 kg
Lehmade keskmine arv	466	429
Saadi elusaid lv. vasikaid	225	238
Kasutatav põllumajandusmaa	653,22 ha	653,22 ha
Silo varuti	7 865 t	7 013 t
Keskmine töötasu (bruto) kr	11 888 kr	9 923 kr
Maksevõime*	0,33	0,44
Likviidsuskordaja	0,05	0,10
Võlakordaja	2,26	2,55

Maksevõime – käibevara / lühiajalised kohustused*

Likviidsuskordaja – käibevara-varu / lühiajalised kohustused

Võlakordaja – lühiajalised kohustused+pikaajalised kohustused / omakapitaliga

*Keskmine raha laek. välde	5,6	6,94
Kreditoorse võlgnevuse käibevälde	58,1	65,15
Põhivara käibekordaja	0,49	0,31
Käibe puhasrentaablus	8,04%	43,18%
Käibe ärirentaablus	20,53%	56,68%
Koguvarede tulusus	3,95%	13,53%
Omakapitali tulusus	8,96%	54,30%
Võlakordaja	69,30%	71,84%
Soliidsuskordaja	30,69%	28,16%
Intressikulude kattekordaja	1,65%	4,55%

**Keskmine raha laek. välde*

Kreditoorse võlgnevuse käibevälde

Põhivara käibekordaja

keskm.debit.võlg/keskm.päevane müük

keskm.kredit.võlg/keskm.päevane kaubakulu

müügitulu/keskm.põhiv.jääkmaksumus

Käibe puhasrentaablus

Käibe ärirentaablus

Koguvarede tulusus

Omakapitali tulusus

*puhaskasum/müügitulu*100*

*ärikasum/müügitulu*100*

*puhaskasum/keskmised varad*100*

*puhaskasum/keskmine omakapital*100*

Võlakordaja

Soliidsuskordaja

Intressikulude kattekordaja

*kohustused/koguvara*100*

*omakapital/koguvara*100*

ärikasum/intressikulud

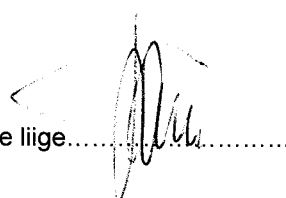
Toivo KENS
Juhatuse esimees

Virve KENS
Juhatuse liige

Rainer KENS
Juhatuse liige

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE
01.01.2008 - 31.12.2008

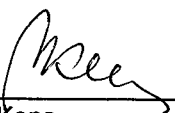
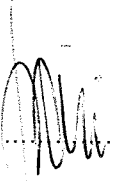
Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Osaühingu Viraito juhatus on äriseadustikust (§ 179) lähtuvalt koostanud majandusaasta aruande.

2008. aasta majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud sõltumatu audiitori aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek.

- Aruande koostamisel on rakendatud põhimõtteid, arvestusmeetodeid ja hindamisaluseid, mis on kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega.
- Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt osaühingu finantsseisu, majandustegevuse tulemust ja rahavoogusid.
- Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31.12.2008 ja aruande koostamise kuupäeva 24.05.2009 vahemikul.
- Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel.
- Osaühing Viraito on jätkuvalt tegutsev majandusüksus.

Kuningamäel, 24.mai 2009

Toivo Kers
Juhatusesimees
Virve Kers
Juhatuseliige
Rainer Kers
Juhatuseliige
Juhatuseliige.....

Bilanss
(kroonides)

VARAD	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
KÄIBEVARA			
Raha		35 454	64 190
Nõuded ja ettemaksed	2	297 985	661 641
Varud	3	2 359 061	2 331 290
Bioloogilised varad	4	52 700	74 400
Müügiotel põhivara	5	0	262 281
KÄIBEVARA KOKKU		2 745 200	3 393 802
PÕHIVARA			
Pikaajalised finantsinvesteeringud	6	484 319	378 685
Kinnisvarainvesteeringud (õiglane väärtus)	7	2 921 849	3 112 100
Materiaalne põhivara	8	31 497 079	31 783 759
Bioloogilised varad	9	14 991 147	13 785 147
PÕHIVARA KOKKU		49 894 394	49 059 691
VARAD KOKKU		52 639 594	52 453 493

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL

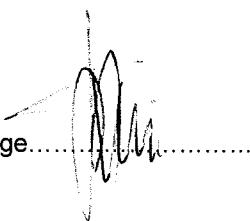
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Laenukohustused	10,15	3 576 595	3 119 701
Kapitalirent	10,15	1 601 109	1 792 654
Võlad tarnijatele	11	1 878 044	1 465 967
Võlad töövõtjatele	11,13	397 528	340 647
Maksuvõlad	11,12	294 178	318 357
Muud võlad	11,13	115 605	263 701
Sihtfinantseerimine	14	398 146	398 146
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		8 261 205	7 699 173
PIKAAJALISED KOHUSTUSED			
Laenukohustused	15	17 855 618	19 467 720
Kapitalirent	15	4 290 019	4 041 043
Sihtfinantseerimine	14	6 075 215	6 473 361
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		28 220 852	29 982 124
KOHUSTUSED KOKKU		36 482 057	37 681 297
OMAKAPITAL			
Osakapital	18	1 821 000	1 821 000
Ülekurss		260	260
Kohustuslik reservkapital		61 403	61 403
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		12 889 533	6 914 434
Aruandeaasta kasum		1 385 341	5 975 099
OMAKAPITAL KOKKU		16 157 537	14 772 196
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		52 639 594	52 453 493

Kasumiaruanne
(Skeem 1)

(kroonides)

	Lisa	2008	2007
Müügitulu	19	17 233 905	13 837 493
Tulud sihtfinantseerimisest	14	398 141	398 145
Muud äritulud	20	2 980 886	3 411 111
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus			15 174
Kasum/kahjum bioloogilistelt varadelt	21	1 184 300	6 831 600
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	21	151 769	-256 477
Kaubad, toore, materjal ja teenused	22	-9 294 084	-8 154 442
Muud tegevuskulud	22	-1 213 188	-883 786
Tööjõukulud	22	-3 674 161	-3 011 228
Põhivara kulum	8	-3 394 185	-4 114 605
Muud ärikulud	7,8,20	-834 796	-229 209
ÄRIKASUM		3 538 587	7 843 776
Finantstulud ja -kulud	15,23	-2 153 246	-1 868 677
ARUANDEAASTA KASUM		1 385 341	5 975 099

Juhatuse liige.....

Rahavoogude aruanne
 (kroonides)

	Lisa	2008	2007
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		3 538 587	7 843 776
<u>Korrigeerimised:</u>			
Muud korrigeerimised		0	-8 521
Põhivara sihtfinantseerimine	14	-398 146	-796 292
Kasum/kahjum (-/+) kinnisvara ümberhind.	7	122 364	-785 980
Põhivara kulum	8	3 394 185	3 413 483
Kasum/kahjum (-/+) põhivara müügist ja likvid.	8,20	63 173	-19 895
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		363 657	333 584
Varude muutus		-27 771	-424 890
Bioloogiliste varade muutus (käibevaras)	9,4	21 700	5 100
Bioloogiliste varade muutus (põhivaras)	9	-1 206 000	-7 348 722
Müügiototel põhivara muutus		262 281	-262 281
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		758 805	1 539 686
Makstud intressid	15	-2 148 037	-1 724 570
Kokku rahavood äritegevusest		4 744 798	3 913 479
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus	8	-1 081 158	-5 968 768
Materiaalse põhivara müük		0	125 085
Kinnisvarainvesteeringute soetus	7	-856 283	0
Kinnisvarainvesteeringute müük	7	650 000	
Ettemaksed põhivara eest		-4 000	-79 903
Lõpetamata põhivara		0	-96 831
Muude finantsinvesteeringute soetus	6	-105 634	0
Antud laenud		0	-100 000
Antud laenude tagasimaksed		0	100 000
Saadud intressid		0	2 014
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-1 397 075	-6 018 403
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	15	3 745 000	5 079 705
Saadud laenude tagasimaksed	15	-4 432 151	-2 615 068
Kapitalirendi põhiosamaksete tagasimaksed	15	-2 674 252	-2 299 330
Maahüpoteegi tagasimaksed		-15 054	-15 054
Osakapitali suurendamine		0	1 562 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-3 376 457	1 712 253
Rahavood kokku		-28 734	-392 671
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		64 190	456 861
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-28 734	-392 671
Valuutakursside muutuste mõju		-5 209	-4 021
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		35 454	64 190

Analüüs:

	2008	2007
Kasumi kvaliteet (äritegevuse rhv/ puhaskasum)	3,43	0,59
Raha investeerimisnäitaja (inv.tegevuse rhv/ äriteg.rhv)	-0,71	1,54
Kohustuste rahasiduvus (äritegevuse rhv/ koh. kokku keskm.)	0,12	0,13
Põhivara rahasiduvus (äritegevuse rhv/ pv jääkm. keskm.)	0,13	0,08

Omakapitali muutuste aruanne
 (kroonides)

	Lisa	Osakapital	Ülekurs	Kohustuslik reserv- kapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum/ kahjum-	Aruandeaasta jaotamata kasum/ kahjum -	Kokku
Seisuga 31.12.2006		259 000		61 403	5 814 759	1 099 675	7 234 837
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/ kahjum-					1 099 675	-1 099 675	0
Aruandeaasta kasum/ kahjum -						5 975 099	5 975 099
Mitterahaline sissemakse osakapitali		1 562 000	260				1 562 260
Seisuga 31.12.2007		1 821 000	260	61 403	6 914 434	5 975 099	14 772 196
Eelmiste perioodide jaotamata kasum / kahjum -					5 975 099	-5 975 099	0
Aruandeaasta kasum						1 385 341	1 385 341
Seisuga 31.12.2008		1 821 000	260	61 403	12 889 533	1 385 341	16 157 537

Täpsem informatsioon omakapitali ja selle muutuste kohta on toodud Lisas 18.

Lisa 1

Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

1. Arvestuse alused

Osaühingu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti Vabariigi heast raamatupidamistavast.

OÜ Viraito kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruandeskeemi number 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Majandustehingud kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses.

2. Raha

Raha kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit).

3. Nõuete hindamine

Nõuete ostjate vastu on kajastatud ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Ostjatelt laekumata arveid on hinnatud bilansis lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvateks arveid ei tunnistatud, ka ei olnud aruandeperioodil lootusetuks tunnistatud nõudeid.

4. Muud nõuded

Muid lühiajalisi nõudeid, välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu kajastatakse lühiajalisi nõudeid bilansis tõenäoliselt laekavas summas.

5. Varud

Tooraine, materjalid ja müügiks ostetud kaubad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud veokuludest ning teistest otsestest väljaminekutest.

Valmis- ja lõpetamata taime- ja põllumajandustoodang võetakse arvele tootmisomahinnas, milles peale otseste tootmiskulude sisalduvad veel konkreetse toodangu valmistamisega seotud kaudsed kulud, milledega varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses.

Varude grupis kajastatud tooraine ja materjali alagrupis kajastatakse sügisel sisseostetud ostusööt, taimekaitsevahendid, väetised jne.

Põllumajandusliku valmistoodangu all on bilansis kajastatud kogu oma varutud sööt ja allapanu (teravili, hein, silo, põhk).

Lõpetamata taimekasvatustoodangu all on bilansis kajastatud sügiskünd ning põllupinna gadrimine.

Varud on bilansis kajastatud, lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude kuludesse kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit.

6. Materiaalne põhivara

Põhivarana kajastatakse bilansis vara maksumusega on alates 10 000 kroonist ja kasutuseaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Amortisatsiooni norm on vahemikus 10-40% aastas. Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust.

Parendused

Põhivara parendustega seotud kulutused, mis vastavad põhivara mõistele ja bilansis kajastamise kriteeriumitele, kapitaliseeritakse ning lisatakse põhivara maksumusele.

Kasutusel on järgmised amortisatsioonimäärad:

Masinad ja seadmed	3 - 40% aastas
Ehitised	5 - 7% aastas
Kinnisvara	2,5 - 15% aastas
Muu põhivara	10 - 15% aastas
Maad ei amortiseerita.	

7. Müügiototel põhivara

Põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, on klassifitseeritud ümber müügiototel põhivaraks ja kajastatud bilansis käibevarana. Müügiototel põhivara on kajastatud bilansilises jääkmaksumuses.

8. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte, mida ettevõtte hoiab (omanikuna) renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notariitasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid õiglases väärtuses.

Õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes eraldi kirjel "Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest" (kirjetel "Muud ärikulud"/ "Muud äritulud"). Õiglase väärtuse meetodil kajastatavatelt kinnisvarainvesteeringutelt ei arvestata amortisatsiooni.

9. Bioloogilised varad

Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel bilansipäevadel nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Õiglase väärtuse aluseks on kasutatud varade turuväärtust.

Bioloogilise vara õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi kirjetel „Kasum bioloogilise vara väärtuse kasvust” ning „Kahjum bioloogilise vara väärtuse langusest”.

Bioloogilised varad jagunevad tarbitavateks bioloogilisteks varadeks ja tootvateks bioloogilisteks varadeks. Lühiajalisi tarbitavaid bioloogilisi varasid kajastatakse bilansis varude kirjel, pikaajalisi materiaalse põhivara kirjel – tarbitavad pikaajalised bioloogilised varad.

Tootvad bioloogilised varad (pikaajalised) nt. tõupullid, lüpsilehmad jne., kajastatakse bilansis põhivaras. Bioloogilisest varast saadud või eraldatud toodangut (piim) on käsitletud põllumajandusliku toodanguna ehk käibevarana.

Bioloogilisi varasid ei amortiseerita.

10. Kasutus- ja kapitalirent

Kasutusrendina kajastatakse renti, mida rentnik saab lisanduvaid väljamakseid tegemata lõpetada ja mille puhul renditud varaobjekti omandiõigus ei lähe rendiperioodi keskel ega selle lõppedes üle rentnikule. Kasutusrendi makseid kirjendatakse tekkepõhiselt kuludes.

Kapitalirendina käsitletakse renti, mis ei ole kasutusrent. Kapitalirendi tingimustel renditud vara ja kapitalirendi kohustus võetakse bilansis arvele. Kui renditud objekti omandiõigus läheb üle rentnikule, arvestatakse amortisatsiooni tavakorras.

11. Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele ning muud võlakohustused) on võetud algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on makstava tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine on toimunud korregeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korregeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi on bilansis kajastatud maksmisele kuuluvas summas.

11. Tulud ja kulud

Tulu toodete müügist kajastatakse raamatupidamises siis, kui on täidetud järgnevad loetletud tingimused:

olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale;
müüjal ei ole jätkuvalt niisugust haldamisvastutust, mida seostatakse omandiga, ning puudub kontroll kauba või toote üle;

tulu müügitehingust saab usaldusväärselt mõõta;

tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline;

tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Kulud kirjendatakse tekkepõhise arvestusprintsibi alusel lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsibist. Väljaminekud võetakse arvele soetusmaksumuses. Kui soetatud asi või õigus osaleb tõenäoliselt järgmiste perioodide tulu tekkimisel, kajastatakse seda bilansis varana, kui aga mitte, siis kasumiaruandes kuluna.

12. Puhkusetasu reserv

Puhkusetasu reserv kajastatakse kohustuse tekkimisel. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse üks kord aastas aruandeaasta lõpul. Väljateenitud puhkus kajastatakse kasumiaruandes kuluna ja võetakse bilansis arvele lühiajalise kohustusena töövõtjate ees koos kõigi maksudega.

13. Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole äriliste otsustele. OÜ Viraito käsitleb seotud osapooltena:

tegevjuhtkonda ja nendega seotud ettevõtteid (Maie Talu, OÜ Salirek, PÜ E-Piim)

tegevjuhtkonna lähisugulasi – abikaasad, tütreid, pojad, õed, vennad ja nendega seotud ettevõtteid

Tehingud seotud osapooltega on avatud Lisas 24.

14. Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimist ja mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt põhivara sihtfinantseerimisega seotud varaobjekt võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses ning sihtfinantseerimise summat kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või potentsiaalsete kohustustena.

15. Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed rühmitatud nende eesmärgi järgi äritegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

Äritegevuse rahavoogude kajastamisel on kasutatud kaudmeetodit.

Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevad rahavood on kajastatud otsemeetodil.

16. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal on reservkapitali kantud vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 osakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid osanikele.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Ostjate laekumata arved	48 669	452 153
Mitmesugused nõuded*	110 995	59 108
Ettemakstud kulud**	138 321	150 380
Kokku:	297 985	661 641
<i>Mitmesugused nõuded*:</i>	31.12.2008	31.12.2007
• PRIA *	110 683	59 091
• Laekumata pangakonto intressid	312	17
Kokku:	110 995	59 108

Nõue PRIA-le on laekumata põllumajanduskultuuride täiendav otsetoetus.

<i>Ettemakstud kulud**:</i>	31.12.2008	31.12.2007
• Tootmisvarade kindlustused	127 031	134 231
• Liikmemaksud	0	1 200
• Ajalehed ja ajakirjad	6 142	6 381
• Muud ettemaksed	5 148	8 568
Kokku:	138 321	150 380

Lisa 3 Varud

(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Tooraine ja materjal (väetised, ostusöödad, küte)	1 062 134	1 186 133
Lõpetamata toodang	35 585	35 414
Valmistoodang taimekasvatus	1 261 342	1 109 743
Varud kokku	2 359 061	2 331 290

Lõpetamata toodangu all on bilansis kajastatud sügistööd (küünd ja pinnase koorimine).

Lisa 4 Bioloogilised varad (käibevarad)

(kroonides)

<u>Põllumajanduslik toodang</u>	2008 piima- toodang	2007 piima- toodang	2008 pull- vasikad	2007 pull- vasikad
Aasta algul	0	0	74 400	79 500
Toodang/sünd	16 263 936	12 676 339	398 350	419 000
Müügid	-16 203 495	-12 624 963	-407 650	-401 800
Hukumised	x	x	-12 400	-22 300
Toodang sisetarbeks	-60 441	-51 376	x	x
Aasta lõpul	0	0	52 700	74 400

Bilansis käibevarade grupis on kajastatud müügi eesmärgil lühiajalised tarbitavad bioloogilised varad (alla 1 aasta vanused pullvasikad).

Lisa 5 Müügioteel põhivara

(kroonides)

	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
Aasta algul		262 281	0
Ümberklassifitseerimine (soetusmaks)		0	970 000
Müük müügihinnas		390 000	350 000
Müügikasum		125 127	350 000
Ümberklassifitseerimine (jääkmaksumus)		0	225 000
Remondikulud		2 592	37 281
Aasta lõpul		0	262 281

Müügioteel põhivarana seisuga 31.12.2007 oli kajastatud ratastraktor Deutz-Fahre, mille müük sai toimuma 2008 aastal. Vt. ka Lisa. 8

Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Aasta algul	378 685	290 577
Muud investeeringud * - suurenemine	105 634	88 108
Pikaajalised finantsinvesteeringud aasta lõpul	484 319	378 685

OÜ Viraito on Piimandusühistu E-Piim liige.

Investeeringut hoitakse pikaajalise investeerimistulu saamise eesmärgil. Investeeringu õiglase väärtuse ei ole usaldusväärselt hinnatav, mistõttu on see kajastatud bilansis soetusmaksumuses.

Vastavalt Ühistu põhikirjale tasub iga ühistu liige Ühistule müüdud piima kogusest sõltuvad igakuised osamaksud, mille suurus arvutatakse vastava liikme poolt Ühistule müüdud piima koguse korrutisega kilogrammides 3 (kolme) sendiga, mis kuuluvad tasumisele 15 (viieteist) aasta jooksul alates liikmeks astumisest. Ühistu tasaarvestab nimetatud osamaksud liikmele piima eest tasumisele kuuluvate summadega.

Ühistu liikmelisust hakati arvestama alates Ühistu esimesest terviklikust majandusaastast, mis algas 01.01.1998.a. Ühistuga nimetatud kuupäevast hiljem liitunud liikmete puhul arvestatakse liikmestaaži alates nende Ühistu liikmeks saamisest.

Liikmetele, kellel on Ühistus liikmestaaži rohkem kui 10 (kümme) aastat, makstakse nende väljaastumisel Ühistust lisaks nende poolt tasutud osamaksude kogusumma tagastamisele summa, mis on võrdne liikme poolt tasutud osamaksude kogusumma 1% ja Ühistu liikmestaaži aastate korrutisega liikme Ühinguastumise hetkel.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(kroonides)

	2008	2007
Aasta algul	3 112 100	3 112 100
Aruandeaasta tehingud		
Ost	602 122	0
Müük	-1 021 000	
Ümberklassifitseerimine	350 991	
Õiglase väärtuse ümberhindlus	-122 364	0
Aasta lõpul		
Õiglase väärtus bilansis	2 921 849	3 112 100

Muu informatsioon

Teenitud üüritulu	25 281	14 608
Haldamiskulud *	12 516	8 176
Panditud kinnisvarainvesteeringud **	1 715 991	2 321 000

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatud õiglases väärtuses ja neid ei amortiseerita.

Juhatuse liige.....

* Haldamiskulud sisaldavad kinnisvarainvesteeringute haldamisega otseselt kaasnevaid kulusid, s.h kindlustus-, koristus-, jooksva remondi ja hoolduse kulu, samuti maamaksu kulu ning keskkonnauuringutega ja loodusvarade maksuga seotud kulusid.

** Panditud kinnisvarad:

- Viljandi mnt. 5 elamu koos maaga 1 650 991 Swedbank'le
- Kaalumaja KÜ-I (põhivaragrupis Maa) asuv hoone 65 000 Swedbank'le

Aruandeaastal müüdi eraisikule Sigala kinnistu koos hoonetega müügihinnas 650 000 krooni.

Maa soetusmaksumus 130 000 krooni kajastatud põhivaragrupis Maa

Nuumikute sigala 750 000 krooni kajastatud põhivaragrupis Kinnisvara

Poegimissigala 271 000 krooni kajastatud põhivaragrupis Kinnisvara

Tehingu kahjum 501 000 on kajastatud Kasumiaruandes kirjel "Muud ärikulud".

Lisa 8 Materiaalne põhivara

(kroonides)

Tehingud materiaalse põhivaraga aruandeaastal:

	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Mat. pv. kap. rendil	Muu mat. pv.	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2007	1 681 808	20 987 471	7 529 940	11 863 264	395 928	199 568	42 657 979
Akumuleeritud kulum 31.12.2007	0	-3 044 951	-2 815 327	-4 933 268	-80 674	0	-10 874 220
Jääkmaksumus 31.12.2007	1 681 808	17 942 520	4 714 613	6 929 996	315 254	199 568	31 783 759

**Aruandeaasta
tehingud**

Ostud	56 782	0	887 311	2 315 000	17 390	258 161	3 534 644
Parendused	0	84 825	34 850	0	0	0	119 675
Kulum	0	-1 393 584	-799 109	-1 137 864	-63 628	0	-3 394 185
Müügid	-130 000	0	0	0	0	0	-130 000
Mahakandmised	0	-20 000	-489 816	0	-12 703	0	-522 519
Mahakantud vara kulum	0	12 812	440 174	0	6 360	0	459 346
Ümberklassifitseerimine	60 088	0	0	0	0	-413 729	-353 641
Soetusmaksumus 31.12.2008	1 668 678	21 052 296	7 962 285	14 178 264	400 615	44 000	45 306 138
Akumuleeritud kulum 31.12.2008	0	-4 425 723	-3 174 262	-6 071 132	-137 942	0	-13 809 059
Jääkmaksumus 31.12.2008	1 668 678	16 626 573	4 788 023	8 107 132	262 673	44 000	31 497 079

Eelmisel aruandeaastal toimunud tehingutest materiaalse põhivaraga annab ülevaate järgnev tabel:

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Mat. pv. kap. rendil	Muu mat. pv.	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2006	840 860	18 894 396	6 353 136	10 818 264	344 917	52 405	37 303 978
Akumuleeritud kulum 31.12.2006		-1 816 923	-2 072 939	-3 953 862	-26 093	0	-7 869 817
Jääkmaksumus 31.12.2006	840 860	17 077 473	4 280 197	6 864 402	318 824	52 405	-29 434 161
<u>Aruandeaasta tehingud</u>							
Ostud	816 392	2 103 075	1 798 093	1 965 000	63 511	176 733	6 922 804
Parendused	0	0	0	6 750	0	0	6 750
Kulum	0	-1 233 448	-1 016 113	-1 806 511	-58 533	0	-4 114 605
Müügid	0	0	0	-406 750	-12 500	0	-419 250
Müüdud vara kulum	0	0	0	307 105	3 952	0	311 057
Mahakandmised	0	-10 000	-171 289	0	0	0	-181 289
Mahakantud vara kulum	0	5 420	48 725	0	0	0	54 145
Ümberklassifitseeri mine (vt. seletust allpool)	24 556	0	-450 000	-520 000	0	-29 570	-975 014
Ümberklassifitseeri tud vara kulum	0	0	225 000	520 000	0	0	745 000
Soetusmaksumus 31.12.2007	1 681 808	20 987 471	7 529 940	11 863 264	395 928	199 568	42 657 979
Akumuleeritud kulum 31.12.2007	0	-3 044 951	-2 815 327	-4 933 268	-80 674	0	-10 874 220
Jääkmaksumus 31.12.2007	1 681 808	17 942 520	4 714 613	6 929 996	315 254	199 568	31 783 759

Seletused tehingutele aruandeaastal.

Maa

Soetused:

- Esku Kaalumaja KÜ 986
- Viraito Kuivati KÜ 4 317
- Otisaare KÜ 111 567 (millest 60 088 ettemaksult ümberkanne)

Kokku:

116 870 krooni

sh. rahaliselt tasuti:

56 782 krooni

Müük:

- Sigala KÜ 130 000 vt. ka Lisa 7

Kokku:**130 000 krooni****Ehitised****Parendused:**

- Silohoidlad 84 825

Kokku: 84 825 krooni**sh. rahaliselt tasuti: 84 825 krooni****Mahakandmised:**

- Allapanuhoidla 10 000 (kulumiga 6 406, jääkmaksumus 3 594 krooni)
- Sõnnikuhoidla 10 000 (kulumiga 6 406, jääkmaksumus 3 594 krooni)

Kokku: 20 000 krooni**Masinaid ja seadmed****Soetused:**

- ATV Suzuki 105 932
- Põllurull Tytan 114 407
- Peenseemne külvik 45 000
- Traktor Valmet 6400 354 924
- Konservandisüsteem Fellow 48 000
- Tünnhaagis Gofa 110 000
- Multipress Claas 37 000
- Niidulatt 306 F 72 048

Kokku: 887 311 krooni**Parendused:**

- Muljurveski Himel valtsid 34 850

Kokku: 34 850 krooni**sh. rahaliselt tasuti 34 850 krooni****Kokku rahaliselt: 922 161 krooni****Mahakandmised:**

- ATV –tagavaraosadeks 65 000 (kulumiga 20 054, jääkmaksumus 44 946)
- Muud tootmismasinaid 424 816 (kulumiga 420 120, jääkmaksumusega 4 696)
- ja seadmed

Kokku: 489 816 krooni**Masinaid ja seadmed kapitalirendil****Soetused:**

- Keskvaaluti Krone Swadro 565 000
- Traktor Fendt Vario 820 1 750 000

Kokku: 2 315 000 krooni**Muu materiaalne põhivara****Soetused:**

- Valvesüsteem töökotta 17 390

Kokku: 17 390 krooni**Sh. rahaliselt kokku 17 390 krooni****Mahakandmine:**

- Arvuti 12 703 (kulumiga 6 360, jääkmaksumusega 6 343)

Kokku: 12 703**Lõpetamata ehitised ja ettemaksed põhivara eest****Soetused:**

- Viljandi mnt. 5 rekonstrueerimine 254 161
- Kütialune KÜ 4 000

Kokku: 258 161 krooni

Ümberklassifitseerimine:

Juhatuse liige.....

• Otisaare KÜ	60 088 maa
• Tegevuskulud	2 650 kulud
• Viljandi mnt. 5	350 991 kinnisvara
Kokku:	413 729 krooni

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtuvalt kasutuseast.

Lisa 9 Bioloogilised varad (põhivara)

(kroonides)

Bioloogiliste varades põhivarana on bilansis kajastatud tarbitavad bioloogilised varad (pikaajalised) ja tootvad (põhikari ja noorkari) bioloogilised varad.

	2008 veised (tootev vara)	2007 veised (tootev vara)	2008 kasvav mets (tarbitav)	2007 kasvav mets (tarbitav)
Aasta algul	13 232 000	6 395 300	553 147	41 125
sh küpsed	8 700 000	4 934 500	0	41 125
sh ebaküpsed	4 532 000	1 460 800	0	0

Aruandeaasta tehingud

Sünd	2 025 000	1 437 000	x	0
Ostud	0	0	0	512 022
Juurdekasv	2 110 000	1 369 000	x	0
Müügid	-2 190 000	-1 657 000	0	0
Hukkumised	-799 000	-576 000	x	0
Kasum/kahjum väärtuse muutumisest	60 000	6 263 700	0	0

Aasta lõpul	14 438 000	13 232 000	553 147	553 147
sh küpsed	9 760 000	8 700 000	0	553 147
sh ebaküpsed	4 678 000	4 532 000	0	0

Tootvad varad:

Bilansiline väärtus grupiti:	31.12.2008	31.12.2007
Lehmikud alla 1 aasta	1 962 000	2 106 000
Lehmikud 1-2 aastat	2 604 000	2 198 000
Lehmikud üle 2 aasta	112 000	228 000
Lüpsikari	9 760 000	8 700 000
Kokku:	14 438 000	13 232 000

Tarbitavad varad (pikaajalised):

	31.12.2008	31.12.2007
Mets (Kännusaare KÜ)	41 125	41 125
Mets (Kaasiku KÜ)	512 022	512 022
Kokku:	553 147	553 147

Kõik bioloogilised varad kokku:

14 991 147 **13 785 147**

Lühiajalised tarbitavad bioloogilised varad (pullvasikad) kajastatakse bilansis käibevarade grupis vt. Lisa 4

Neid varasid ei amortiseerita.

Lisa 10 Laenukohustused

(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Lühiajalised laenud	2 220 791	1 400 000
Pikaajaliste laenukohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil	1 340 750	1 704 647
Kapitalirendi tagasimaksed järgmisel perioodil	1 601 109	1 792 654
Maahüpoteegi tagasimaksed järgmisel perioodil	15 054	15 054
Laenukohustused kokku	5 177 704	4 912 355

Lisa 11 Võlad

(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Võlad tarnijatele	1 878 044	1 465 967
Võlad töövõtjatele Lisa 13	397 528	340 647
Maksuvõlad Lisa 12	294 178	318 357
Muud võlad Lisa 13	115 605	263 701
Sihtfinantseerimine	398 146	398 146
Võlad ja ettemaksed kokku	3 083 501	2 786 818

Lühiajalised kohustused kokku lisa 10+ lisa 11	8 261 205	7 699 173
---	------------------	------------------

Lisa 12 Maksud

(kroonides)

Maksuliik	31.12.2008	31.12.2007
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	1 595	1 709
Käibemaks	148 797	191 946
Üksikisiku tulumaks	57 864	52 567
Sotsiaalmaks	79 506	66 589
Töötuskindlustusmaksed	1 973	2 105
Kogumispensioni maksed	4 443	3 441
Kokku vt. ka Lisa 11	294 178	318 357

Lisa 13 Muud võlad

(kroonides)

Bilansis on muude võlgadena kajastatud aruandeperioodil tekkinud osaühingu kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus ning mille maksetähtaeg ei ole aruandeperioodi lõpuks veel saabunud.

	31.12.2008	31.12.2007
Võlad töövõtjatele sh.	397 528	340 647
detsembrikuu töötasu bruto	197 546	170 953
puhkuse reserv	199 982	169 694
Muud võlad sh.	115 605	263 701
laen osanikult	42 270	205 700
väljamaksmata kulud	7 708	1 073
33% väljamaksmata puhkusekohustuselt	65 058	56 415
0,3% väljamaksmata puhkusekohustuselt	569	513
Kokku muud võlad : vt. ka Lisa 11	513 133	604 348

Lisa 14 Sihtfinantseerimine

(kroonides)

A. Sihtfinantseerimine lühiajalise kohustusena:

Lisa	Toetused põhivara soetamiseks PRIA-lt	
	2008	2007
Aasta algul	398 146	398 146
Kantud lühiajaliseks	398 146	398 146
Kantud tuludesse (muu äritulu)	-398 146	-398 146
Aasta lõpul	398 146	398 146

B. Sihtfinantseerimine pikaajalise kohustusena:

Lisa	Toetused põhivara soetamiseks PRIA-lt	
	2007	2007
Aasta algul	6 473 361	6 871 507
Kantud tuludesse	-398 146	-398 146
Aasta lõpul	6 075 215	6 473 361

Sihtfinantseerimise kajastamisel raamatupidamise arvestuses ja aruannete koostamisel kasutatakse brutomeetodit.

Määratud toetused PRIA-lt:

SAPARD 3 911 650 25.09.2003. aastal

RAK 3.1 4 051 268 12.07.2004. aastal

Kokku: 7 962 918

Määratud toetuste eest soetati:

ehitis: 5 255 337

masinad ja seadmed kap. rendil 2 707 581

Amortisatsiooni summa 398 146 krooni on kantud kasumiaruandes muudesse ärituludesse.

Vastavat summat kajastatakse bilansis kirjel tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Ehitise kasutuseaks koos seadmetega kap. rendil on hinnanguliselt 40 aastat.

Bilansiline jääkmaksumus 31.12.2008

- Ehitis koos seadmetega 10 797 634 krooni

- Masin 193 332 krooni

Vt. ka Lisa 11

Lisa 15 Pikaajalised laenukohustused

(kroonides)

	Suurenemine/ vähenemine- 2008	Saldo 31.12.2008	Tasumine 2009	Tähtaeg	Intress
Jõgeva Maavalitsus Saara KÜ	-2 022	46 506	2 022	10.07.2031	5,0%
Jõgeva Maavalitsus Luise KÜ	-2 668	117 392	2 668	10.07.2052	5,0%
Jõgeva Maavalitsus Lotta KÜ	-2 002	88 088	2 002	10.07.2052	5,0%
Jõgeva Maavalitsus Ojataguse KÜ	-2 044	72 562	2 044	10.01.2044	5,0%
Jõgeva Maavalitsus Farmi KÜ	-4 242	188 769	4 242	10.07.2053	5,0%
Jõgeva Maavalitsus Kännusaare KÜ	-2 076	40 482	2 076	10.01.2028	5,0%
Kokku maa:	-15 054	553 799	15 054	x	x
PÜ E-Piim	-1 770 000	0	0	01.02.2008	6,0%
Swedbank leping 06-053103-JI	-892 118	16 203 384	945 196	25.04.2021	5,43%+euribor
Juhatuse liige.....		21			

Swedbank leping 08-105599-JK	1 800 000	1 409 154	1 409 154	01.07.2009	9%
Swedbank leping 07-216671-JK	-1 400 000	0	0	01.09.2008	8,0%
Swedbank leping 07-55376-JI	-370 033	1 383 033	395 554	01.03.2012	2,5%+euribor
Osanik T. Kens	1 195 000	1 132 843	61 637	15.04.2018	5,883%
Agriland OÜ	750 000	750 000	750 000	31.01.2009	4%

	3 745 000/				
Kokku laenud:	-4 432 151	20 878 414	3 561 541	x	x
AS Swedbank Liising leping 0194605L swadro	-236 537	430 160	89 779	15.03.2013	7,175%
AS Swedbank Liising leping 0194614L Fendt 820	-645 062	1 419 938	153 296	15.03.2013	7,175%
AS Swedbank Liising leping 0106078L laotur	-152 641	268 145	158 771	30.08.2010	3,94%
AS Swedbank Liising leping 0126410L DeLaval	-111 686	572 911	118 853	15.04.2013	5,45%
AS Swedbank Liising leping 0126149L Latter NT	-199 859	1 025 204	212 682	15.04.2013	5,45%
AS Swedbank Liising leping 0171303L Komatsu	-188 089	1 465 263	201 419	30.07.2012	6,867%
AS Swedbank Liising leping 0123956L BMW	-49 720	12 807	12 807	15.04.2006	8,50%
AS Swedbank Liising leping 0069965L Nissan x	-57 488	73 250	73 250	30.12.2008	5,90%
AS Swedbank Liising leping 0079279L f. tehn. Rotaks -R	-782 653	338 154	338 154	30.05.2009	5,15%
AS Swedbank Liising leping 0084717L söödam.	-27 409	18 995	18 995	30.09.2009	4,67%
AS Swedbank Liising leping 0086969L cadros	-62 971	55 285	55 285	15.10.2009	5,71%
AS Swedbank Liising Eesti leping 0095489L merlo	-160 137	211 016	167 818	15.03.2010	7,20%
Kokku liisingud:	-2 674 252	5 891 128	1 601 109	X	X
KÕIK KOHUSTUSED KOKKU:	3 745 000/				
	-7 121 457	27 323 341	5 177 704	X	X

Saldo 31.12.2008 seisuga sisaldab lühiajalist ja pikaajalise kohustuse lühiajalist osa kokku.

Laenukohustused: 2009 aastal

Hüpoteek 15 054
Laenud 3 561 541
Kokku: 3 576 595

Kapitalirent: 1 601 109
Kõik kokku: 5 177 704

Laenukohustused: 2009-2012 aastatel

Hüpoteek 538 745 (2009-2053 aastal)
Laenud 17 316 873
Kokku: 17 855 618

Kapitalirent: 4 290 019
Kõik kokku: 22 145 637

Intressikulud majandusaastal

Lühiajaline laen 177 265
Pikaajaline laen 1 151 997
Juhatuse liige..... 22

Swedbank Liising AS	578 043
Maahüpooteek	753
MESA	55 690
Laen osanikult	56 254
PÜ E-Piim	128 035
Kokku:	2 148 037

Kõikide pikaajaliste laenukohustuste alusvaluutaks on EEK või EUR.

Laenude tagatiseks panditud varade kohta vt. Lisa 17

Täiendavate laenude võtmine tuleb ettevõttel kooskõlastada Swedbank'ga.

Kõik võetud laenud on kasutatud seisuga 31.12.2008 100% sihtotstarbeliselt.

Vaata ka Lisa 16.

Lisa 16 Rendid

(kroonides)

Kapitalirent (ettevõtte kui rentnik)

	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
Soetusmaksumus	5	14 178 264	11 863 264
Bilansiline jääkmaksumus	5	8 107 132	6 929 996

Rendikohustus

Aasta algul	5 833 696	5 814 321
Makstud kapitalirendimaksed	-2 674 252	-2 299 330
Aasta lõpul	5 891 128	5 833 697
sh makseperiood alla 1 aasta	1 601 109	1 792 654
sh makseperiood 1-7 aastat	4 041 043	4 041 043
Maksetähtaeg	2013 aasta	2013 aasta
Intressikulu	387 087	387 087
Intressimäär	3-9%	3-9%
Alusvaluuta	EEK, EUR	EEK, EUR

2008 aastal soetati kapitalirendi tingimustel:

- Ratastraktor Fendt Vario 820 1 750 000
- Vaalutaja Krone Swadro 565 000

Rendilepingus toodud tingimuste kohasel täitmisel ja liisingu osamaksete ja intressi täielikul tasumisel tuleb OÜ-le Viraito üle liisingeseme omandiõigus.

Kasutusrent (ettevõtte kui rentnik)

Rendikulu	2008	2007
Fendt Vario 926 koos intressiga kohustus	237 952	265 834
Kokku rendikulu	237 952	265 834

Järgmiste perioodide rendikulu	2008	2007
maksetähtajaga kuni 1 aasta	236 793	239 074
maksetähtajaga 1-4 aastat	352 928	827 666

Rendile võetud masinat ei ole lepingutingimuste kohaselt võimalik anda allrendile ilma rendileandja kirjaliku loata.

Lisa 17 Laenude tagatised ja panditud varad

(kroonides)

Laenude tagatiseks seisuga 31.12.2008 on panditud järgmised OÜ Viraito varad:

- Kommertspant ettevõtte vallasvaradele (AS Swedbank kasuks)
- Hüpoteek kinnistule (kinnisvarainvesteering), reg. osa 662335, õiglase väärtusega 1 650 991 krooni (AS Swedbank kasuks) vt. ka Lisa 7
- Ühishüpoteek järgmistele kinnistutele (AS Hansapank kasuks):
- Farmi KÜ reg. osa nr. 1826535
- Ojataguse KÜ reg. osa nr. 1826435
- Saara KÜ reg. osa nr. 1792035
- Luise KÜ reg. osa nr. 1792135
- Lotta KÜ reg. osa nr. 1792235

Lisa 18 Omakapital

(kroonides)

Osakapitali jagunemine:

		Osalus	Osa väärtus
Toivo Kens	34803042747	99,12%	1 805 000
Virve Kens	45001292730	0,44%	8 000
Rainer Kens	37510062780	0,44%	8 000

OÜ Viraito põhikirja kohaselt oli asutamisel osahingu miinimumkapitaliks 40 000 krooni ja maksimumkapitaliks 160 000 krooni.

Osaühingu põhikirja redaktsiooni on muudetud:

- 29.02.2000 - osakapitali miinimumsuuruseks 250 000 krooni ja maksimumsuuruseks 1 000 000 krooni
- 11.12.2007 - osakapitali miinimumsuuruseks 1 500 000 krooni ja maksimumsuuruseks 6 000 000 krooni

2007. aasta detsembris jõudis lõpule mitterahalise sissemakse tehing osahingusse Viraito Fie Toivo Kens/ Maie Talu varadega – eesmärgiks põllumajandusliku tegevuse jätkamine.

Mitterahalise sissemakse teel suurendas ettevõtte osakapitali 1 562 000 krooni.

Varadena anti üle:

Masinad ja seadmed - 317 700

Hoone - 50 000

Maa - 1 194 560

Kokku: 1 562 260

Aruandeaastal osakapitalis muutusi ei toimunud.

Omakapitali koosseisus olevate reservide osas vt. Lisa 1 punkt 17.

Aruandeaastal ega sellele eelneval majandusaastal ettevõtte osanikele dividende makstud ei ole.

Dividendide väljamaksmisel omanikele alates 1. jaanuarist 2008 kaasneb tulumaksukulu 21/79 (kuni 31. detsember 2007 kehtis maksumäär 22/78) netodividendina väljamakstavalt summalt.

Maksimaalselt võimaliku dividendide suurus ning sellega sel juhul kaasneva tulumaksukohustuse suurus on toodud alljärgnevas tabelis:

	31.12.2008
Jaotamata kasum	14 274 874
Võimalik maksta dividendidena	10 480 287
Dividendimaksega kaasnev tulumaks	3 794 587

Lisa 19 Müügitulu

(kroonides)

Geograafiliselt	2008	2007
Eesti	17 233 905	13 837 493
Müügitulu kokku	17 233 905	13 837 493
Tegevusalade järgi		
Toorpiima tootmine	16 203 495	12 981 529
Noorkari-tõumüük	483 763	469 662
Loomade müük lihaks	412 306	364 077
Muu müük	134 341	22 225
Müügitulu kokku	17 233 905	13 837 493

Lisa 20 Muud äritulud/kulud

(kroonides)

Muud äritulud	2008	2007
Riiklikud toetused	2 700 922	2 875 376
Muu äritulu	610	16 892
Müügiootel põhivara müük	125 127	350 000
Kahjuhüvitised	154 227	168 843
KOKKU:	2 980 886	3 411 111

Muud ärikulud	2008	2007
Liikmemaksud	21 288	15 500
Ettevõtluse viivised/intressid	53 841	4 061
Kingitused ja annetused	6 700	13 025
Maksustatavad kulud	5 317	3 215
Kahjum mat. pv. likvideerimisest	63 173	127 144
Kahjum kinnisvarainv. ümberhindlusest	122 364	0
Kahjum kinnisvarainv. müügist	501 000	0
Maksuviivised	65	74
Sõiduauto omatarbe käibemaks	10 980	10 980
Erisoodustuste maksud	49 906	53 380
Muud ärikulud	162	1 830
KOKKU:	834 796	229 209

Lisa 21 Kasum/kahjum bioloogilistelt varadelt (skeem 1)

(kroonides)

	2008	2007
Taimekasvatuse lõpetamata tootmise jääkide muutus	171	15 174
Taimekasvatuse lõpetamata tootmise jääkide muutus	171	15 174
Toodetud põllumajanduslik toodang	3 747 762	3 240 825
Müüdud põllumajandusliku toodangu maksumus	0	-1 500
Põllumajanduslik toodang sisekäibeks	-3 596 164	-3 498 802
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	151 598	-256 477
Toodetud loomakasvatuse toodang	16 263 936	12 676 339
Müüdud loomakasvatuse toodangu maksumus	-16 203 495	-12 624 963
Toodetud loomakasvatuse toodang sisekäibeks	-60 441	-51 376
Loomakasvatuse toodangu varude jääkide muutus	0	0

Bioloogilise vara sünd	2 423 350	1 856 000
Bioloogilise vara juurdekasv	2 110 000	1 369 000
Bioloogilise vara hukkumine	-811 400	-596 800
Müüdud bioloogilise vara maksumus	-2 597 650	-2 037 050
Kahjum bioloogilise vara väärtuse muutumisest	0	-23 250
Kasum bioloogilise vara väärtuse muutumisest	60 000	6 263 700
Kasum/kahjum bioloogilistelt varadelt	1 184 300	6 831 600
Varude jääkide muutus kokku	1 335 899	6 590 297

Lisa 22 Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused (skeem 1)
(kroonides)

Kaubad, toore, materjal ja teenused	Lisa	2008	2007
Kaubad ja materjalid		6 880 520	7 111 362
Ostetud teenused		569 415	395 336
Tootmismaa maarent		157 239	186 450
Tootmisseadmete, masinate ja hoonete kindlustus		193 314	133 004
Tootmismasina kasutusrent		268 991	265 834
Tootmismasinate maksud		15 160	0
Tootmismaa maamaks		13 929	0
Muud kulud (tootmismasinate-seadmete ja hoonete korrashoid)		1 195 516	62 456
Kokku		9 294 084	8 154 442
Muud tegevuskulud			
Hooldekulud		202 724	158 863
Küttes, määrde, õlid (üld)		202 178	121 116
Väheväärtuslik põhivara		50 518	26 149
Sõiduauto kasutuse kompensatsioon		36 000	25 000
Kindlustused		53 903	84 333
Muud kulud		667 865	468 325
Kokku		1 213 188	883 786
Tööjõukulud			
Palgakulu		2 578 160	2 225 380
Puhkusereserv		185 928	45 056
Sotsiaalmaksud		910 073	740 792
Kokku		3 674 161	3 011 228
Põhivara kulum ja väärtuse langus			
Masinad ja seadmed		799 109	1 016 113
Masinad ja seadmed kap. rendil		1 137 864	1 806 511
Ehitised		1 393 584	1 233 448
Muu põhivara		63 628	58 533
Kokku		3 394 185	4 114 605

Lisa 23 Finantskulud
(kroonides)

	Lisa	2008	2007
Kahjum pikaajal. fin. investeerinute müügist		0	-142 100
Intressikulud Lisa 15		-2 148 037	-1 724 570
Kahjum valuutakursi muutustest		-5 209	-4 021
Muud finantstulud - intressitulu		0	2 014
Kokku finantstulud ja -kulud		-2 153 246	-1 868 677

Lisa 24 Tehingud seotud osapooltega

(kroonides)

Ülevaade seotud osapooltega toimunud kauba ja teenuste ning põhivara ostu- ning müügitehingutest, samuti bilansipäeval eksisteerinud vastavatest nõuete ja kohustuste saldodest on esitatud alljärgnevates tabelites:

Tehingud seotud osapooltega	Lisa	Müügid 2008	Ostud* 2008	Müügid 2007	Ostud 2007
Teenused ja tooted					
PÜ E-Piim, juhatuse liikmega seotud äriühing	19	16 203 495	272 126	12 981 529	18 250
Kokku		16 203 495	272 126	12 981 529	18 250

* Transporditeenus, kaup tootmiseks

Nimetus	Lisa	Saadud laen 2008	Saadud laen 2007	Intressi kulu 2008	Intressi kulu 2007
PÜ E-Piim, juhatuse liikmega seotud äriühing	15	0	1 540 000	128 035	0
Kokku		0	1 540 000	128 035	0

Tagasi makstud majandusaastal PÜ E-Piim'le 1 770 000 krooni.

	Lisa	Nõuded ostjate vastu		Võlad tarnijatele	
Saldod seotud osapooltega (lühiajalised)		31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
PÜ E-Piim, juhatuse liikmega seotud äriühing	15	11 109*	239 638**	128 035***	0
Kokku		0	239 638	128 035	40 700

*teenus ** toorpiim *** laenult arvestatud intressid

	Lisa	Pikaajalised nõuded		Muud pikaajalised kohustused (laen)	
Saldod seotud osapooltega (pikaajalised)		31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
PÜ E-Piim, juhatuse liikmega seotud äriühing	6	484 319	378 684	0	1 327 500
Kokku		484 319	378 684	0	1 327 500

Kõik tehingud on teostatud tegevjuhtkonnaga seotud ettevõtetega.

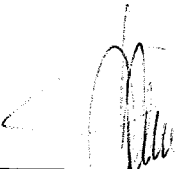
Tehinguid tegevjuhtkonna lähisugulastega aruandeaastal ega eelneval majandusaastal ei teostatud.

Kõik tehingud teostati samadel alustel ja võrdselt teistega.

OÜ Viraito juhatus kinnitab 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Majandusaasta aruande allkirjad:

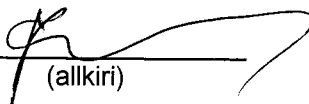
TOIVO KENS
Juhatusesimees

(allkiri)

VIRVE KENS
Juhatuseliige

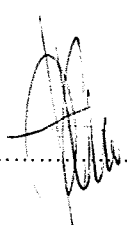

(allkiri)

RAINER KENS
Juhatuseliige

(allkiri)

Kuningamäel 24.05.2009 aastal

Juhatuseliige.....

Kasumi jaotamise ettepanek

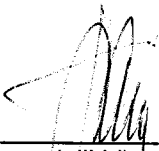
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	12 889 533
Aruandeaasta puhaskasum	1 385 341
Jaotamata kasum kokku	14 274 874

Juhatus teeb ettepaneku kasumi jaotamiseks alljärgnevalt:

- Kohustusliku reservkapitali suurendamiseks 120 697

Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	14 154 177
---	-------------------

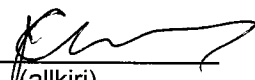
TOIVO KENS
Juhatusesimees

(allkiri)

VIRVE KENS
Juhatuseliige

(allkiri)

RAINER KENS
Juhatuseliige

(allkiri)

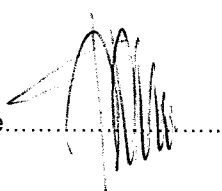
Kuningamäel 24.05.2008.aastal

Juhatuseliige.....

Osaühingu Viraito osanike nimekiri 2008.aasta majandusaasta aruande kinnitamise seisuga

Osanik	Isikukood	Elukoht	Nimiväärtus	Osalus
TOIVO KENS	34803042747	Adavere Kalme k. Põltsamaa vald 48031 Jõgeva mk.	1 805 000	99,12%
VIRVE KENS	45001292730	Adavere Kalme k. Põltsamaa vald 48031 Jõgeva mk.	8 000	0,44%
RAINER KENS	37510062780	Kase 8 48106 Põltsamaa	8 000	0,44%
		Kokku	1 821 000	100%

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

OÜ VIRAITO

äriregistri number 10597499

Tallinnas,

24. mail 2009

Oleme auditeerinud ***OÜ VIRAITO*** 31.12.2008 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb bilansist seisuga 31.12.2008 ning eelnimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruandest, rahavoogude aruandest ja omakapitali muutuste aruandest, aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete lisast ja teistest selgitavatest lisadest.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine lähtudes Eesti hea raamatupidamistava nõuetest on ettevõtte juhtkonna kohustus. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis peab tagama raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi tulemustele tuginedes arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta.

Auditi sooritamisel lähtusime Eesti Vabariigi auditeerimiseeskirjast. Nimetatud eeskiri nõuab, et audiitor on oma tegevuses vastavuses eetikanõuetega ja et ta planeerib ja sooritab auditi viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid väärkajastamisi. Audiitor arvestab sisekontrollisüsteemi tõhusust, mis peab tagama õige ja õiglase raamatupidamisaruande koostamise ja esitamise. Audiitor tutvub sisekontrollisüsteemiga selleks, et kavandada asjakohased auditi protseduurid, mitte aga selleks, et avaldada arvamust selle efektiivsuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete sobivuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et lisatud raamatupidamise aastaaruanne kajastab kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga kõigis olulistest osadest õiglaselt **OÜ VIRAITO** finantsseisundit seisuga 31.12.2008 ning sellel kuupäeval lõppenud aruandeperioodi majandustulemust ja rahavoogusid.

Anne Nuut
vannutatud audiitor
tunnistus nr. 485

Margit Raudsepp
assistent